

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 31Csp/6/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122451376
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Skubáková
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2023:6122451376.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Katarínou Skubákovou v právnej veci sporu žalobcu: Intrum Justitia Slovakia s.r.o., IČO: 35 831 154, Mýtna 48, 811 07 Bratislava, zastúpený: JUDr. Ján Šoltés, advokát, Mýtna 48, 811 07 Bratislava, proti žalovanému: B. Z., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom E., o zaplatenie 21.653,37 eur s príslušenstvom, t a k t o

rozhodol:

- I. Žaloba sa z a m i e t a.
- II. Žalovanému sa náhrad trov n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 1.2.2023 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 21.653,37 eur, úroky 4.917,89 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 21.653,37 eur od 4.7.2020 do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že právny predchodca žalobcu (Všeobecná úverová banka, a.s., IČO: 31 320 155), poskytol žalovanému na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 29.06.2018 pod číslom úverového účtu XXXXXXXXXXXX a reg. číslom XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX úver vo výške 25.000,-eur, ktorý sa žalovaný zaviazal uhradiť formou zmluvne dojednaných pravidelných mesačných splátok. V rozpore so zmluvnými dojednaniami úverovej zmluvy dlžník svoj záväzok uhrádzať pravidelné mesačné splátky neplnil riadne a včas. Právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na úhradu omeškaných úverových splátok s upozornením na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti pohľadávky z dôvodu neplatenia. Žalovaný napriek písomnej výzve právneho predchodcu žalobcu svoj dlh z titulu omeškaných úverových splátok nezaplatil, a tak právny predchodca žalobcu vyhlásil ku dňu 18.06.2020 predčasnú splatnosť pohľadávky z úveru. Oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti pohľadávky z úveru s výzvou na zaplatenie dlžnej sumy bolo žalovanému doručené dňa 26.06.2020 v súlade s článkami Všeobecných obchodných podmienok s označením „Doručovanie a vyhlásenia klienta“. Keďže žalovaný v poskytnutej 7-dňovej lehote od doručenia oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru dlžnú sumu nezaplatil, voči právnenmu predchodcovi žalobcu sa od 04.07.2020 dostal do omeškania so zaplatením dlžnej sumy spolu s príslušenstvom.

Na základe Rámцovej zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi spoločnosťou Všeobecná úverová banka, a.s., ako postupcom a žalobcom ako postupníkom dňa 14.02.2020 a Žiadosti o postúpenie a prevod zo dňa 09.03.2022 bola pohľadávka voči žalovanému z titulu nezaplateného úveru na základe úverovej zmluvy postúpená žalobcovi ako postupníkovi, o čom bol žalovaný upovedomený písomným oznámením postupcu o postúpení pohľadávky. Výška postúpenej pohľadávky bola postupcom vyčíslená ku dňu 02.03.2022. Žalobca si v tomto konaní uplatňuje voči žalovanému len časť postúpeného nároku vo výške nesplatennej dlžnej istiny úveru vo výške 21.653,37 eura, spolu

s príslušenstvom, ktorú žalovaný žalobcovi napriek predžalobnej upomienke nezaplatil. Zároveň si uplatňuje nárok na zaplatenie zmluvných úrokov, ktoré predstavujú rozdiel medzi celkovými nákladmi spojenými s úverom a plnením započítaným na úhradu celkových nákladov.

3. V podaní doručenom súdu dňa 22.6.2023 žalobca doplnil, že pokiaľ ide o skúmanie bonity žalovaného, pred uzavretím zmluvy žalovaný právnomu predchodcovi poskytol informácie o svojom zamestnaní, výške príjmu, o svojich záväzkoch a ďalšie podrobné informácie. Pri posudzovaní bonity žalovaného bol právnym predchodcom zaslaný dopyt na informačný systém SRBI (Spoločný register bankových informácií), prevádzkovaný pre všetky banky spoločnosťou CRIF, keď boli zisťované prípadné nesplácanie/omeškania so splácaním úverov poskytnutých od iných bankových domov. Schopnosť žalovaného splácať úver bola tak právnym predchodcom posúdená riadne, so zohľadnením všetkých kritérií, ktoré majú na danú schopnosť vplyv. Súd následne žalobcu vyzval, aby vysvetlil, z akých údajov o príjme žalovaného vychádzal, keď z predložených dokumentov o skúmaní bonity žalovaného vyplýva, že akceptovaný hlavný príjem a vedľajší príjem žalovaného je nula eur. Uvedená výzva zostala zo strany žalobcu nezodpovedaná.

4. Žalovanému bola žaloba doručená postupom podľa § 116 ods. 2 CSP, k tejto sa nevyjadril.

5. Súd vo veci rozhodol na pojednávaní dňa 22.9.2023, keď vykonal dokazovanie oboznámením s listinami predloženými žalobcom, a to zoznamom dokladov k VÚB pôžičke (č.l. 4), výzvou zo dňa 19.6.2020 s priloženou závadou z doručovania (č.l. 5,6), oznámením o postúpení pohľadávky (č.l. 8), Rámcovou zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 14.2.2020 s prílohou (č.l. 12-26, 7), žiadosťou o postúpenie a prevod (č.l. 28), zmluvou o poskytnutí spotrebiteľského úveru (č.l. 30-34), potvrdením výšky pohľadávky pri predčasnom splatení spotrebiteľského úveru (č.l. 35), VOP (č.l. 36-39), žiadosťou o VÚB Pôžičku - refinancovanie (č.l. 40-42), európskymi informáciami o spotrebiteľskom úvere (č.l. 43-47), zoznamom dokladov k VÚB Pôžičke zo dňa 29.6.2018 (č.l. 48), oznámením o splnení obchodných podmienok pre čerpanie VÚB Pôžičky (č.l. 49), dodatkom k tiketu pre refinancovanie úverov (č.l. 50), VOP na poskytovanie VÚB Pôžičky (č.l. 51-53), prehľadom splácania (č.l. 54), upomienkou zo dňa 9.3.2020 (č.l. 55), dokumentáciou o zisťovaní bonity žalovaného (č.l. 95-109), ako aj listinami zabezpečenými súdom v súlade s ustanovením § 195 CSP, a to výpisom z registra účtovných závierok (č.l. 130), výpisom z obchodného registra spoločnosti Z. E. s.r.o. (č.l. 119), výpisom zo stránky finstat.sk ohľadne spoločnosti Z. E. s.r.o. (č.l. 120-122), zápisnicami o pojednávaní vo veci 26P/50/2014 zo dňa 9.6.2015 a 26.2.2015 (č.l. 123-128). Súd pojednával v neprítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu, ktorý súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti a o odročenie pojednávania nežiadal, ako aj v neprítomnosti žalovaného, pričom zistil nasledovný skutkový stav.

6. Medzi stranami nebolo sporné, že žalovaný a právny predchodca žalobcu uzatvorili dňa 29.6.2018 zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru "VÚB Pôžička", na základe ktorej bola žalovanému poskytnutá suma 25.000,- eur. Taktiež nebolo sporným, že keďže žalovaný neplatil splátky riadne a včas, predchodca žalobcu mu zaslal po predchádzajúcej výzve list - výzvu na predčasné splatenie zostatku úveru, a že medzi predchodcom žalobcu a aktuálnym žalobcom bola dňa 14.2.2020 uzatvorená Rámcová zmluva o postúpení pohľadávok a dňa 3.3.2022 predložená žiadosť o postúpenie a prevod pohľadávky voči žalovanému z predmetného úveru k dátumu 9.3.2022.

7. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že právny predchodca žalobcu (VÚB, a.s.) ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 29.6.2018 Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru "VÚB Pôžička" (Zmluva), na základe ktorej bol žalovanému (nesporne) poskytnutý úver vo výške 25.000,- eur za celkový úrok vo výške 6,90 % ročne so zľavou z Úrokovej sadzby. Úver bol poskytnutý na dobu 96 mesiacov, so splatnosťou prvej splátky dňa 25.7.2018. Z hľadiska druhu úveru išlo o spotrebiteľský úver, určený okrem iného na refinancovanie predchádzajúcich úverov, ktoré mal žalovaný u predchodcu žalobcu, vo výškach splácaných zostatkov úverov 3.033,88 eur, 4.660,54 eur a 4.936,53 eur.

8. Predmetom konania je nárok žalobcu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súd vec posúdil podľa nasledovných ustanovení právnych predpisov.

9. Podľa § 290 CSP, spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

Podľa § 488 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len „OZ“), záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

Podľa § 52 ods. 1 až 4 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. (1) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. (2) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. (3) Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. (4)

Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzavretia Zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“), Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; 1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. 18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu, 1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu 1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľností určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov 1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

Podľa § 2 písm. d) ZoSÚ, na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 7 ods. 1 a 2 ZoSÚ, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. (1)

Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom. (2)

Podľa § 7 ods. 27 ZoSÚ, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní na účely podľa odseku 19 použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, peňažných záväzkoch spotrebiteľa, výške celkovej zadlženosti a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní bez súhlasu spotrebiteľa, len na splnenie účelu posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a na účely podľa odseku 19, elektronicky overiť informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni, a to prostredníctvom prevádzkovateľa registra. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka

a pobočka zahraničnej banky overujú len informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa, ktoré vopred získali od spotrebiteľa, u ktorého sa posudzuje schopnosť splácať spotrebiteľský úver. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom (17d) a na príjem spotrebiteľa.

Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

Podľa § 524 ods. 1 a 2 OZ, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. (1) S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené. (2)

Podľa § 17 ods. 1 ZoSÚ v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky, práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a

b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

Podľa § 17 ods. 2 ZoSÚ v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky, práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

a) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a

b) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver na blízku osobu spotrebiteľa, a to na základe písomnej žiadosti spotrebiteľa.

Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

10. Právny vzťah založený Zmluvou je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou a je nevyhnutné posudzovať ho podľa právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (§ 52 a nasl. OZ a ZoSÚ). K uvedenému záveru dospel súd z dôvodu, že uvedená Zmluva je formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, keď text zmluvy bol vopred pripravený, dlžník ako spotrebiteľ nemal možnosť žiadnym podstatným spôsobom zasahovať do jej obsahu. Uzatvorená úverová zmluva bola uzatvorená medzi dodávateľom v súvislosti s výkonom podnikateľskej činnosti predchodcu žalobcu (banka) a žalovaným, ako spotrebiteľom, ktorý pri jej uzavieraní a plnení nekonal v rámci svojho zamestnania, povolania alebo podnikania, keďže v zmluve je označený menom, priezviskom, rodným číslom a bydliskom. S poukazom na vyššie uvedené a vychádzajúc zo zásady

lex specialis derogat legi generali, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade sú ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z., má prednosť pred všeobecnou úpravou, súd vyhodnotil zmluvný vzťah podľa ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

11. V prejednávanej veci dospel súd k záveru, že žalobca nepreukázal, že veriteľ (predchodca žalobcu) pri poskytnutí úveru konal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ. Predchodca žalobcu pritom bol pred uzavretím zmluvy povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, keď za hrubé porušenie povinnosti sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez relevantných údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

12. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje, avšak táto povinnosť nezabavuje veriteľa povinnosti konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Veriteľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy (objektívne overené), konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť, stravu, príp. nezaopatrené deti). Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t.j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Zákonnú podmienku uvedenú v § 7 ods. 1 ZoSÚ, t.j. „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ je potrebné vykladať tak, že nepostačuje zo strany spotrebiteľa len uvedenie výšky príjmov a výdavkov, ale od veriteľa sa vyžaduje, aby poskytnuté informácie analyzoval a dôkladne vyhodnocoval. Pri získavaní relevantných informácií pritom veriteľ musí vychádzať nielen z informácií dodaných spotrebiteľom (ktoré majú byť aj preukázané relevantnými listinami), ale aj z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov, tak aby získal objektívny obraz o reálnej finančnej situácii spotrebiteľa. Dôkazné bremeno týkajúce sa riadneho skúmania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver pritom zaťažuje v konaní veriteľa úveru (v tomto prípade jeho právneho nástupcu - žalobcu).

13. Veriteľ vyššie uvedeným spôsobom nepostupoval, keď zo žalobcom predloženej dokumentácie ohľadne skúmania bonity žalovaného je zrejmé, že posudzoval schopnosť žalovaného splácať úver bez riadnych údajov o jeho reálnych príjmoch a skutočnej finančnej situácii a bez akýchkoľvek dokladov o nich, čím porušil svoje povinnosti stanovené v § 7 ods. 1 ZoSÚ. Veriteľ úveru bol ochotný poskytnúť žalovanému nie nízky úver (25.000,- eur), a to na refinancovanie už existujúcich úverov žalovaného (v nie malej výške - súhrnom cca 12.629,- eur), pri splácaní ktorých pritom už u žalovaného došlo i k porušeniu platobnej disciplíny (čo preukazujú žalobcom predložené dokumenty na č.l. 97, z ktorých je zrejmé, že pri úvere od finančnej inštitúcie B01 - spotrebný úver čerpaný v sume 5.620,- eur s mesačnou splátkou 84,- eur žalovaný viackrát neuhradil splátky úveru včas a naposledy 31.12.2016 došlo u neho k platobnej delikvencii (neplateniu splátky)). Rovnako podľa danej dokumentácie (č.l. 97) v prípade úveru na stavebné sporenie s úverovým rámcom 9.617,- eur žalovaný viackrát neuhradil splátky úveru včas a naposledy 28.2.2017 došlo u neho k delikvencii (neplateniu splátky). Hoci boli splátky úverov následne uhradené, už uvedené delikvencie nasvedčovali potrebe podrobného preskúmania pomerov žalovaného, o to viac, že tento bol i dlžníkom z iných početných úverových vzťahov vrátane hypotekárneho úveru (so zostávajúcou dlžnou sumou 110.282,- eur) so splátkou 311,- eur mesačne (dokumentácia o skúmaní bonity žalovaného č.l. 95). Veriteľ sa však uspokojil s údajmi o príjme žalovaného vyplývajúcimi z dokumentácie v podobe, že jeho akceptovaný hlavný príjem ako i vedľajší príjem je nula eur (č.l. 103), ktorý príjem rovnako (základ dane z príjmu nula eur ako i obrat nula eur) uviedol i v žiadosti o VÚB pôžičku (č.l. 40). Rovnako sa veriteľ uspokojil so žalovaným poskytnutou informáciou, že je samostatne zárobkovo činnou osobou a súčasne vedúcim pracovníkom v spoločnosti Z. E., s.r.o. (č.l. 102), pričom nevyvodil žiadne dôsledky z faktu, že daná spoločnosť nevykázala za rok, v ktorom mal byť úver čerpaný, ako ani za rok predchádzajúci žiadne tržby (č.l.103), keď posledné vykázané tržby mala spoločnosť za rok 2016 vo výške 220.357,- eur. Súčasne u žalovaného i na inom mieste danej dokumentácie figuruje informácia, že jeho príjem je nula eur, a že doba jeho podnikania je 6,4 roka (č.l. 101), čo je ľahko overiteľná informácia, ktorá však nebola pravdivá, keď z výpisu z obchodného registra spoločnosti Z. E., s.r.o. (č.l. 119) vyplýva, že žalovaný bol spoločníkom danej

spoločnosti (a teda je možné ho považovať za podnikateľa v tejto súvislosti) až od dátumu 20.12.2016, dokedy spoločníčkou danej spoločnosti bola Q. Z.. Žalobca pritom ani na dopyt súdu nevysvetlil, z akých údajov o (skutočnom) príjme žalovaného vychádzal, keď z predložených dokumentov o skúmaní bonity žalovaného vyplýva, že akceptovaný hlavný príjem a vedľajší príjem žalovaného je nula eur. Vzhľadom na všetky uvedené spochybnenia v dôkladnosti a odbornosti posudzovania schopnosti splácať úver žalovaným pri jeho poskytovaní veriteľom súd vykonal podrobné skúmanie pomerov žalovaného, na základe ktorého zistil, že schopnosť žalovaného splácať úver nebola v čase poskytnutia úveru daná v rozsahu jeho poskytnutia, pričom riadne zistenie skutočných platobných schopností dlžníka je zodpovednosťou veriteľa.

14. Z dôkazov zabezpečených súdom vyplýva, že ako už bolo uvedené žalovaný síce naozaj figuroval ako konateľ a spoločník spoločnosti Z. E., s.r.o., ale až od 20.12.2016 (výpis z obchodného registra č.l. 119), odkedy daná spoločnosť fakticky nevykazovala žiadnu činnosť, keď jej posledné dohľadateľné ekonomické výkonnostné údaje sú práve za rok 2016 (kedy však žalovaný ešte nebol spoločníkom danej spoločnosti, iba jej štatutárnym orgánom - konateľom), kedy zisk spoločnosti za celý rok bol 146,- eur (informácie zo stránky finstat.sk - č.l. 120). Daná spoločnosť si taktiež naposledy splnila povinnosť uložiť účtovnú závierku do registra za rok 2016 (informácia z registra účtovných závierok - www.registeruz.sk <<http://www.registeruz.sk>>) Súčasne zo zápisníc z pojednávanií zo dňa 26.2.2015 a 9.6.2015 vo veci sp. zn. 26P/50/2014, je ohľadne pomerov žalovaného zrejmé, že žalovaný vo februári 2015 býval u matky v rodinnom dome, a matka mu za to, že bol konateľom vyššie uvedenej spoločnosti, kde bola ona spoločníčkou, prispievala na úvery a dávala mu peniaze na výživné. Uvádza tiež, že mal viacero úverov, aj požičané peniaze od fyzickej osoby, ktoré splatil po predaji bytu a ostatné minul, pričom nič nevlastní. Aj jeho právna zástupkyňa v konaní zdôrazňovala, že nie je živnostníkom, ani spoločníkom v žiadnej obchodnej spoločnosti, iba konateľom spoločnosti, kde jedinou spoločníčkou je jeho matka (zápisnica zo dňa 26.2.2015 - č.l. 126). Následne na pojednávanií dňa 9.6.2015 bolo zo strany právnej zástupkyne žalovaného zdôrazňované, že aktuálne príjmy žalovaného nie sú žiadne a je odkázaný na pomoc svojich rodičov, na čo matka potvrdila, že žalovaný si zobral pôžičku od istého pána vo výške viac ako milión Sk, ktoré nevrátil, preto si požičal i od otca 600.000,- Sk, ktoré taktiež nevrátil. (zápisnica zo dňa 9.6.2015 - č.l. 123). Hoci uvedené informácie z pojednávanií nie sú verejne dostupné, poukazujú na skutočný stav pomerov a hospodárenia žalovaného, ktoré však bolo podľa názoru súdu (najmä v základnej otázke príjmu žalovaného z jeho zamestnania, či inej zárobkovej činnosti) zistiteľné i z údajov dostupných veriteľovi v čase poskytovania úveru. Je neprípustné, aby veriteľ poskytol dlžníkovi - spotrebiteľovi tak vysoký úver na refinancovanie už poskytnutých úverov (ktoré neboli ani trvalo riadne splácané), bez riadneho uvedenia a preukázania skutočného príjmu (uspokojac sa s uvedením príjmu zo zamestnania nula eur), bez preskúmania trvania podnikateľskej činnosti (vrátane skutočnej doby trvania podnikania žalovaného) a výsledku hospodárenia spoločnosti (ako jediného uvádzaného zdroja príjmov žalovaného) za relevantné obdobia, keď ani v prípade roku 2016, pri vykazovanom zisku spoločnosti 146,- eur za rok, nemožno hovoriť vo vzťahu k jej spoločníkovi a konateľovi ako spotrebiteľovi o zdroji bezpečného a dostačujúceho príjmu na pokrytie úverových výdavkov.

15. Z listín predložených žalobcom je tiež zrejmé, že od žalovaného neboli veriteľom žiadané (ani zabezpečené) za účelom preverenia jeho schopnosti splácať úver žiadne doklady, ktoré by osvedčovali jeho skutočný pravidelný príjem. Podľa "Zoznamu dokladov k VÚB Pôžičke" (č.l. 4), žalovaný mal predložiť žiadosť a fotokópiu dokladu totožnosti. Zo žiadosti (č.l. 40) pritom jasne vyplýva, že jeho hlavným zdrojom príjmu je spoločnosť Z. E., s.r.o., pričom základ dane z príjmu, ako i obrat uvádzal žalovaný v žiadosti výslovne nula eur. Podľa danej žiadosti veriteľ tiež skontroloval predložené doklady v podobe dokladu totožnosti a z dokladov o príjme potvrdenie o výške daňovej povinnosti a daňové priznanie za posledný rok, ktoré bolo podľa údajov žalovaného nulové, s čím sa veriteľ uspokojil a od žalovaného nevyžadoval žiadne ďalšie doklady preukazujúce jeho schopnosť splácať úver. Rovnako z listiny "Zoznam dokladov k VÚB Pôžičke" (č.l. 48) vyplýva, že od žalovaného neboli veriteľom pred poskytnutím úveru žiadané žiadne ďalšie dokumenty na preukázanie jeho príjmových pomerov, iba oznámenie o splnení obchodných podmienok pre čerpanie úveru a dodatok k tiketu pre refinancovanie úverov, ktoré však neobsahujú žiadne údaje o príjme žalovaného.

16. Žalobca tak v konaní nepreukázal (a súdu ani na výzvu nevysvetlil) zisťovanie a zodpovedné vyhodnocovanie najnákladnejšej informácie potrebnej na riadne posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať úver, a to jeho skutočných príjmov, a to ani v podobe preverenia a posúdenia spotrebiteľom predložených informácií a už vôbec nie vyžiadanim a predložením akýchkoľvek dokladov žalovaným

o týchto pravidelných príjmoch z jeho zamestnania (podnikania, či inej zárobkovej činnosti). Veriteľom vykonané zisťovanie a posudzovanie údajov o príjme nemôže byť vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dostatočným na riadne vyhodnotenie schopnosti spotrebiteľa splácať poskytovaný spotrebiteľský úver. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ sa úver považuje v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ za bezúročný a bez poplatkov. Keďže tak veriteľ nezistil a neoveril skutočný príjem a s ním súvisiace pomery žalovaného, pričom u spotrebiteľa je zrejme opakované čerpanie úverov a relatívne vysoká zadlženosť už v čase čerpania úveru, súd jeho porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ v spojení s § 11 ods. 2 ZoSÚ považuje za hrubé porušenie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou (majúce vplyv na možnosť posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať úver) s následkom podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, a teda že veriteľ daného úveru nebol oprávnený vyžadovať od žalovaného ani jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a súčasne sa úver považuje za bezúročný a bezpoplatkový. Súd ohľadne porušenia povinnosti veriteľa skúmať schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver poukazuje napr. na rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 11Co/2/2019-106 zo dňa 27.11.2019, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/171/2016 zo dňa 27.10.2016, rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 9CoCsp/77/2020-130 zo dňa 28.07.2021.

17. Z vyššie uvedeného vyplýva, že predčasné zosplatenie úveru listom zo dňa 19.6.2020 (č.l. 6) je pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 OZ neplatné, a teda k zosplateniu úveru v skutočnosti nedošlo, keďže na to nebol veriteľ oprávnený v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ.

18. Podmienkou platného postúpenia pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 17 ZoSÚ je, že sa postupuje pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred týmto termínom (obdobne podľa zákona o bankách musí ísť o omeškanú pohľadávku). Na druhej strane, postúpenie pohľadávky v rozpore s citovaným ustanovením má za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky z úverovej zmluvy, z ktorého dôvodu nemôže byť aktuálny žalobca v spore aktívne vecne legitimovaný.

19. V prejednávanej veci tak súd dospel k záveru, že žalobca v konaní nie je nositeľom aktívnej vecnej legitímácie. Pohľadávka zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere mala byť postúpená dňa 9.3.2022 (oznámenie o postúpení pohľadávky- čl. 8), t.j. pred termínom konečnej splatnosti úveru (96 mesiacov od prvej splátky, t.j. 25.7.2026) a bez toho, aby sa stala predčasne splatnou pred termínom postúpenia, a preto nebola preukázaná výnimka zo zákazu prevodu práv vyplývajúcich zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere na tretiu osobu pred termínom jeho konečnej splatnosti upraveného v § 17 ZoSÚ. Súčasne neboli splnené ani predpoklady zákonného postúpenia pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (ktorý sa na vec vzťahuje vzhľadom na charakter pôvodného veriteľa), keďže predchodca žalobcu ako banka nepostupoval záväzok voči žalovanému, ktorý by bol splatný, a s ktorým by bol žalovaný ešte naviac 90 dní po písomnej výzve banky (uskutočnenej po zosplatení, resp. splatnosti celej pohľadávky) v omeškaní, a preto ani v zmysle uvedeného nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky na žalobcu. Žalobca tak nepreukázal predpoklady pre platné postúpenie práv vyplývajúcich zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a teda ani predpoklady pre nadobudnutie týchto práv, čím mu v konaní chýba aktívna vecná legitímácia.

20. Pre vyššie uvedený nedostatok aktívnej vecnej legitímácie aktuálneho žalobcu v konaní súd žalobu vo výroku I. rozsudku musel zamietnuť.

21. Súd podporne poukazuje napr. na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6Co/215/2019 zo dňa 16.06.2020, v ktorom odvolací súd uviedol, že „zhodne so súdom prvej inštancie konštatuje, že oznámenie o zosplatení nie je možné stotožňovať s upozornením veriteľa na možnosť zosplatiť úver v zmysle § 53 ods. 9 OZ. Podľa obsahu vyššie uvedenej listiny jednoznačne ide už o využitie práva podľa § 565 OZ, t. j. práva žiadať zaplatenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej zo splátok a keďže využitiu tohto práva nepredchádzalo upozornenie spotrebiteľa na možnosť uplatniť toto právo v lehote nie kratšej ako 15 dní, je záver súdu o využití práva tzv. straty výhody splátok veriteľom v rozpore so zákonom a v nadväznosti na to záver o neúčinnom zosplatení úveru, správny. Vzhľadom na skutočnosť, že k zosplateniu úveru došlo v rozpore so zákonom, bola tak postúpená na žalobcu pohľadávka, ktorá sa nestala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a tým neboli splnené podmienky platného postúpenia práv zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 17 zák. č. 129/2010 Z.z.“ Rovnako súd dáva do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 13Co/104/2019 zo dňa 25.02.2020.

22. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

23. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

24. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. (1) O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. (2)

25. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd aplikoval ustanovenie § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, keď žalovaný bol v konaní úspešný v celom rozsahu, keď žaloba bola zamietnutá. Keďže si však v konaní žalovaný žiadne trovy neuplatnil ani mu zo spisu nevyplývajú, súd mu v súlade s princípom hospodárnosti konania trovy nepriznal (výrok II. rozsudku).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 355 ods. 1 CSP, § 357 písm. a), m) CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.